



**PLANY FINANSOWE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ
I ZAKŁADÓW REASEKURACJI NA 2017 R.
– skrót informacji**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA, 13 kwietnia 2017 r.

Wstęp

Mając na uwadze istotną rolę planowania w działalności zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, organ nadzoru co roku zwraca się do tych podmiotów z prośbą o przekazanie planów finansowych zatwierdzonych przez odpowiednie organa zakładów.

Plany finansowe przedstawiane są dla każdego kwartału roku, dla wybranych pozycji z kilku podstawowych formularzy: bilansu, rachunków wyników, wypłacalności oraz przepływów pieniężnych. Organ nadzoru otrzymuje trzy wersje planu: optymistyczną, realistyczną i pesymistyczną, ze wskazaniem która z wersji przeznaczona jest do realizacji.

Do planów finansowych zakłady załączają opis, w którym przedstawiają założenia przyjęte przy konstruowaniu planu (dot. zarówno czynników zewnętrznych, niezależnych od zakładu, jak i czynników wewnętrznych) i główne czynniki ryzyka, które mogą spowodować odbieganie rzeczywistych wyników od wielkości podanych w planie. Opis zawiera również informacje o tym w jaki sposób zakład będzie monitorował czynniki ryzyka wpływające na realizację planu finansowego i czy spełnione zostały założenia przyjęte na potrzeby opracowania planu.

I. Założenia przyjęte do sporządzenia planu finansowego na rok 2017

Ocenę koniunktury gospodarczej zakłady ubezpieczeń oparły głównie na prognozach Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego oraz Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową. W większości przypadków zakłady wykorzystywały takie wielkości makroekonomiczne jak PKB, inflacja, spożycie indywidualne, zatrudnienie i wynagrodzenia, bezrobocie, kursy walutowe, stopy procentowe oraz stopy zwrotu z lokat.

Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji raczej optymistycznie patrzą na sytuację ekonomiczną Polski w 2017 r., co związane jest z faktem, że spodziewany przez zakłady wzrost gospodarczy w Polsce będzie jednym z najwyższych spośród krajów Unii Europejskiej. Najczęściej wskazywana przez zakłady wartość wzrostu PKB to 3,0% (14 zakładów ubezpieczeń), a średnia wartość prognozy wzrostu PKB, jak i mediana wyniosły 3,2%.

Zdaniem zakładów ubezpieczeń na wzrost rynku ubezpieczeń w stosunku do roku 2016 wpłynie również poprawa na rynku pracy (dalszy spadek poziomu bezrobocia) oraz wzrost realnych dochodów gospodarstw domowych. Do aspektów innych niż ekonomiczne, które pozytywnie wpłyną na sektor ubezpieczeniowy, zakłady zaliczyły m.in. wzrost umiejętności identyfikacji i zarządzania ryzykiem wśród uczestników rynku oraz systematyczny rozwój technologii informatycznych. Pozytywnie oceniono również długookresowe perspektywy polskiego rynku ubezpieczeń. Wynika to ze stosunkowo niskiej penetracji usług ubezpieczeniowych na naszym rynku.

Niekorzystny wpływ na sytuację na rynkach finansowych w rocznym horyzoncie planistycznym może mieć, zdaniem zakładów ubezpieczeń, niepewność co do ostatecznych rozwiązań w sprawie wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Niekorzystne dla rynków mogą okazać się wyniki wyborów w takich filarach Unii Europejskiej jak Niemcy, Francja i Holandia. Ponadto wiele zależy od kształtu przyszłej polityki gospodarczej i międzynarodowej Stanów Zjednoczonych. Czynniki te połączone z sytuacją w Syrii i na Bliskim Wschodzie, kryzysem imigracyjnym w Europie, konfliktem rosyjsko-ukraińskim oraz napięciem na linii UE –Turcja, mogą w konsekwencji wpływać na dużą zmienność cen na rynku globalnym (m.in. cen surowców, obligacji i indeksów giełdowych) oraz na kursy walut. Do pozostałych zagrożeń pozaekonomicznych zakłady zaliczyły m.in. utrzymujący się spadek zaufania do branży ubezpieczeniowej związany z przypadkami nieuczciwych praktyk sprzedażowych, wzrost cen polis OC komunikacyjnych oraz liczne zmiany legislacyjne i cyberzagrożenia.

II. Realizacja wybranych pozycji planów finansowych po IV kwartałach 2016 r.

Porównując wyniki sektora ubezpieczeń za ostatnie lata z planami finansowymi zakładów na te okresy należy wskazać, że - z perspektywy sektora ubezpieczeń ogółem - osiągnięte pozycje finansowe są z reguły zbieżne z planowanymi, a ewentualne różnice nie przekraczają 10%. Spośród analizowanych pozycji finansowych największe rozbieżności dotyczyły wyniku technicznego, a w roku 2016 również wielkości składki przypisanej brutto oraz odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto. Pozwala to przyjąć, że plany finansowe zakładów ubezpieczeń na rok 2017 zostaną w znacznym stopniu zrealizowane.

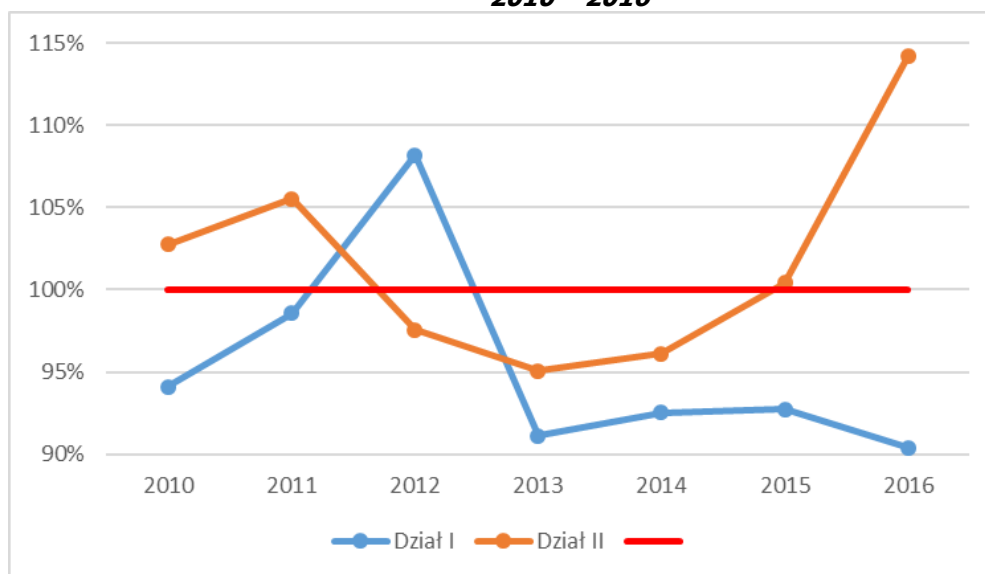
Tabela 1. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń za lata 2012-2016 dla wybranych pozycji finansowych

Nazwa pozycji	Wykonanie Planu 2016	Wykonanie Planu 2015	Wykonanie Planu 2014	Wykonanie Planu 2013	Wykonanie Planu 2012
Dział I					
Suma bilansowa	97,97%	94,93%	99,10%	95,87%	103,49%
Składki przypisane brutto	90,37%	92,74%	92,54%	91,10%	108,18%
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	103,59%	104,36%	104,63%	97,43%	117,62%
Koszty akwizycji	86,55%	85,79%	96,64%	100,54%	99,93%
Koszty administracyjne	96,29%	97,83%	98,70%	95,84%	101,33%
Wynik techniczny	104,37%	101,78%	107,47%	106,66%	110,19%
Zysk (strata) netto	97,96%	103,54%	106,92%	106,75%	115,36%
Dział II					
Suma bilansowa	105,05%	103,14%	104,86%	99,49%	105,47%
Składki przypisane brutto	114,18%	100,43%	96,11%	95,08%	97,55%
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	116,57%	104,29%	97,05%	92,71%	95,63%
Koszty akwizycji	98,48%	99,18%	97,73%	98,55%	97,98%
Koszty administracyjne	107,94%	96,11%	103,12%	86,96%	103,08%
Wynik techniczny	45,23%	32,23%	61,90%	151,36%	146,74%
Zysk (strata) netto	100,48%	77,16%	105,93%	173,34%	110,74%

■ Stopień realizacji planu finansowego w zakresie składki przypisanej brutto

Przychody z tytułu składki przypisanej brutto uzyskane przez zakłady ubezpieczeń w roku 2016 były o 2,67% (1,45 mld zł) wyższe od planowanych. W dziale II przychody ze składki były wyższe od zakładanych o niemal 4 mld zł (14,18%), natomiast w dziale I przychody te były niższe od planowanych o 2,54 mld zł (9,63%).

Wykres 1. Stopień realizacji planu finansowego w zakresie składki przypisanej brutto w latach 2010 – 2016

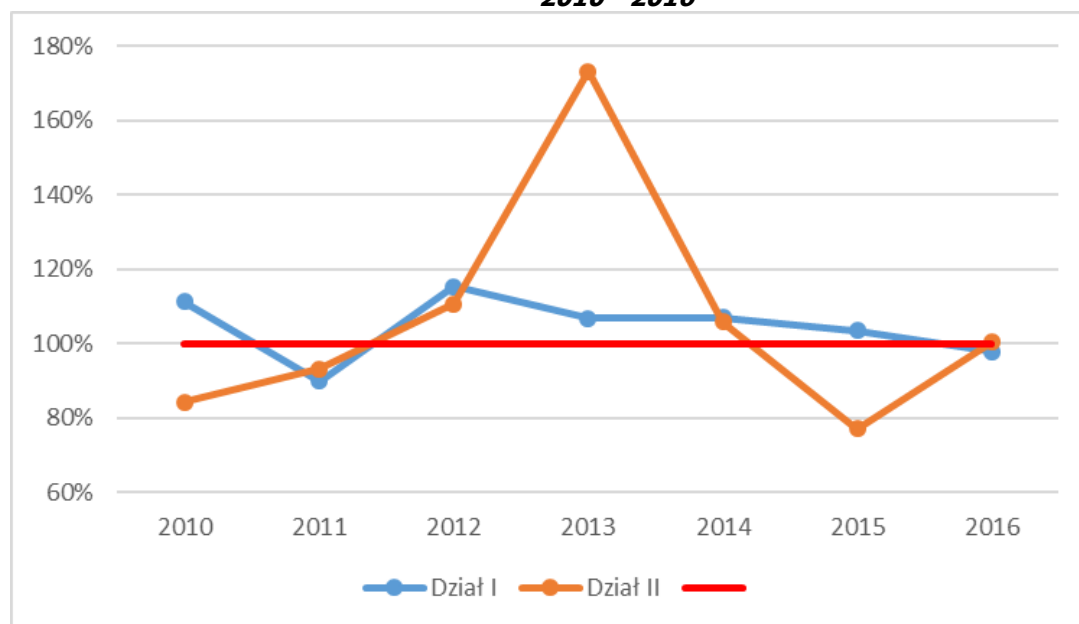


Analizując wyniki poszczególnych zakładów ubezpieczeń zauważamy, że 19 zakładów ubezpieczeń działu I oraz 14 zakładów ubezpieczeń działu II pozyskało w 2016 r. mniejszą składkę przypisaną brutto niż to założono w planie finansowym.

■ Stopień realizacji planu finansowego w zakresie wyniku finansowego netto

Wynik finansowy netto uzyskany przez zakłady ubezpieczeń w roku 2016 był o niespełna 1% (37 mln zł) niższy od zaplanowanego. W dziale I zakłady ubezpieczeń osiągnęły wynik niższy od zakładanego o 2,04% (47 mln zł), natomiast w dziale II osiągnięty wynik był wyższy od zaplanowanego o 0,48%, (9 mln zł).

Wykres 2. Stopień realizacji planu finansowego w zakresie wyniku finansowego netto w latach 2010 - 2016



Ogółem 30 zakładów ubezpieczeń uzyskało w roku 2016 wyższy wynik finansowy niż przewidywany w planach finansowych (16 zakładów w dziale I oraz 14 zakładów w dziale II).

III. Prognozy zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji dotyczące wybranych pozycji finansowych

Prognoza została opracowana na podstawie agregacji pozycji z planów finansowych na rok 2017 zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w wersji przeznaczonych do realizacji.

Tabela 2. Wybrane pozycje rachunków wyników na rok 2017 (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I			Dział II			Razem		
	2016	Plan na 2017	Zmiana	2016	Plan na 2017	Zmiana	2016	Plan na 2017	Zmiana
Składki przypisane brutto	23,86	23,13	-3,06%	32,18	32,74	1,75%	56,04	55,87	-0,30%
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	18,28	18,52	1,27%	18,39	18,40	0,06%	36,68	36,92	0,66%
Koszty administracyjne	1,71	1,72	0,72%	1,99	2,14	7,20%	3,70	3,86	4,20%
Koszty akwizycji	3,93	4,21	7,07%	7,11	7,58	6,54%	11,05	11,79	6,73%
Wynik techniczny	3,02	3,02	0,09%	0,35	1,49	324,94%	3,37	4,51	33,93%
Zysk (strata) netto	2,25	2,28	1,38%	1,93	2,97	53,65%	4,18	5,25	25,55%

■ Plany zakładów ubezpieczeń w zakresie sprzedaży

W opinii większości zakładów ubezpieczeń **działu I**, w 2017 roku należy spodziewać się wyhamowania spadku składki przypisanej brutto w ubezpieczeniach na życie (13,33% za rok 2016). Dane zagregowane opracowane na podstawie planów finansowych na 2017 r. wskazują jednak na dalszy spadek składki w ubezpieczeniach na życie równy 3,06% (składka w wysokości ok. 23,13 mld zł). W roku 2017 należy spodziewać się w szczególności wzrostu znaczenia ubezpieczeń ze składką regularną, długoterminowych produktów oszczędnościowych (dodatkowe oszczędzanie na emeryturę), produktów posagowych (jako rezultat programu 500+), jak również rozwoju ubezpieczeń medycznych i zdrowotnych. Możliwy jest natomiast dalszy spadek sprzedaży w ubezpieczeniach inwestycyjnych i oszczędnościowych ze składką jednorazową, co wynika ze wprowadzonych zmian regulacyjnych i prawnych.

Zdaniem zakładów **działu II**, w roku 2017 rynek ubezpieczeń majątkowych będzie charakteryzował się dość stabilną sytuacją. Tempo jego rozwoju jest oceniane przez zakłady na ok. 4-5%. Agregacja planów finansowych poszczególnych zakładów ubezpieczeń działu II wskazuje natomiast na wzrost w 2017 r. składki przypisanej brutto działu II na poziomie ok. 1,75% (do poziomu 32,74 mld zł). Głównym obszarem wzrostu ubezpieczeń majątkowych będzie segment ubezpieczeń korporacyjnych oraz ubezpieczeń dla małych i średnich przedsiębiorstw. Podobnie jak w ubezpieczeniach na życie, zakłady

ubezpieczeń majątkowych oczekują w roku 2017 wzrostu roli ubezpieczeń zdrowotnych. Przewidywany jest również wzrost składki z ubezpieczeń komunikacyjnych, jednak na poziomie znacznie niższym niż w 2016 r. W roku 2017 ubezpieczyciele będą dalej koncentrować się przede wszystkim na poprawie rentowności ubezpieczeń komunikacyjnych.

■ Prognozy dotyczące parametrów poziomu bezpieczeństwa

Zgodnie z planami przekazanymi przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji, prognozowane współczynniki wypłacalności w skali całego sektora ubezpieczeń kształtują się na bezpiecznym poziomie. W scenariuszu ocenianym jako najbardziej prawdopodobny i przyjęty przez zakłady do realizacji (realistycznym), sektor wykazuje na koniec 2017 r. prawie 8-krotne pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego MCR oraz prawie 2,5-krotne pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności SCR.

Tabela 3. Planowane wartości ustawowych wskaźników bezpieczeństwa zakładów ubezpieczeń na koniec 2017 r. (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I	Dział II	Razem
	Plan na 2017 r.	Plan na 2017 r.	Plan na 2017 r.
Minimalny wymóg kapitałowy (MCR)	2,52	5,25	7,77
Dopuszczone podstawowe środki własne na pokrycie MCR	26,88	33,59	60,47
Współczynnik wypłacalności MCR	1066,27%	639,86%	778,19%
Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR)	8,65	16,09	24,75
Dopuszczone środki własne na pokrycie SCR	26,94	33,96	60,90
Współczynnik wypłacalności SCR	311,27%	211,03%	246,09%